

רש"י ז"ל סוכה דמ"ב צמתני מקבלת אשה כו וע"ש בהג"א ז"ל ומצואר דלרש"י ז"ל ליכא מצוה כלל באשה.

שו"ר בהגהת הגר"מ הורו"ן ז"ל בש"ס ווילנא דמיישז דברי רש"י ז"ל ע"פ המצואר צמדרשים דהקטנים נתערבו לגדולים, משא"כ נשים שאינם בכלל ערבות כמש"כ הרא"ש ז"ל ברכות פ"ג סוסי' י"ג, והתוס' צדמ"ח הא כתבו דענין אט"פ שילא מוליא הוא משום דכל ישראל ערבין זצ"ל עיי"ש.

סימן כה

בענין סעודת שבת ויו"ט אי יוצאין בפת הבאה בכסנין פחות מכדי שביעה (לדמ"ט)

שאלה מי שאכל בש"ק שחרית פת הבאה בכסנין פחות מכדי שביעה וצירך מעין ג', אי יולא בזה חוצה סעודת שבת, ונפק"מ שאם לאחר שעה אכל סעודה של פת ושכח להזכיר של שבת צבהמ"ז אין מחזירין אותו, דלח"ל דיוולא יד"ח סעודה צפת כסנין הו"ל סעודה זו שאוכל עכשיו כדין סעודה שלישית דאין מחזירין אותו.

תשובה צברכות דמ"ט אמרי' טעה ולא הזכיר של ר"ח צתפלה מחזירין אותו, צבהמ"ז אין מחזירין אותו ומפרש טעמא תפלה דחוצה הוא כו' ברכת מזונה דאי צעי אכיל אי צעי לא אכיל אין מחזירין אותו ומסיק דשבת ויו"ט דלא סגי דלא אכיל מחזירין אותו. ופירשו התו' והרא"ש ז"ל ותרי"ו ז"ל וש"פ דאט"פ דגם ר"ח אסור צתענית מ"מ אי צעי לא אכיל פת המחייבתו צבהמ"ז, דסגי צפירות, אצל צשבת ויו"ט לא סגי דלא אכיל פת. ומכאן מוכיח המג"א

צסימן קס"ח ס"ק ט"ז דאין יולאין צשבת ויו"ט צפת כסנין ע"ש שכי צקלרה דמסימן קפ"ח מוכח דלריך פת המחייבו צבהמ"ז וכוונתו דלח"ל דיוולאין צפת כסנין א"כ גם צשבת ויו"ט אין הכרח צפת ואמאי מחזירין אותו.

ואכן לכאורה לפי המצואר צירושלמי פ"ו צברכות הוצא צתוס' ורא"ש ז"ל צברכות דמ"ד אי וכ"פ הרמב"ם ז"ל וצש"ע סימן ר"ח סו"ב דגם צברכת מעין ג' לריך להזכיר מעין המאורע א"כ שפיר י"ל דיוולאין יד"ח צפת כסנין משום דג"ז מסעד סעיד ונקרא פת. ומה שמחזירין אותו צשכח של שבת צבהמ"ז אט"פ דאי צעי אכיל פת כסנין, היינו משום דגם אי הוב אכיל פת כסנין הרי לריך להזכיר ואה"כ דאי מקיים סעודתו החיובית צפת כסנין ושכח להחזיר מחזירין אותו כיון שהיא סעודתו החיובית ויש צברכתה הזכרה, הזכרה זו מעכצת.

ואמנם המג"א צסימן ר"ח ס"ק י"ח כתב דצלה הזכיר צה צברכת מעין ג' מעין המאורע אין מחזירין אצל טעמא הלא רמז לסימן קפ"ח ור"ל דמצואר שם דכל דאי צעי לא אכיל אין מחזירין והרי על זה אנו דנין דלח"ל שזכו נחשז קיום סעודתו החיובית לא שייך אי צעי לא אכיל וכמשנ"ת, תו רמז המג"א לעיין צטור וכוונתו כמו שציאר המח"ש שהצ"י הביא כמה פוסקים דצברי דל"ל להזכיר מעין המאורע צברכה זו אפילו לכתחילה, וצודאי דלהנבו פוסקים ז"ל מוכח לכאורה מסוגיא דדמ"ט דאין יולאין יד"ח סעודה צפת כסנין דאי יולא בזה א"כ גם צשבת ויו"ט אי צעי אכיל פת כסנין שאין צה הזכרה. אצל לדעת הפוסקים דיש צה הזכרה שפיר י"ל דיוולאין צזה וכמשנ"ת. שו"ר צמ"ב סימן ר"ח צשעה"ל אות סי' שהביא צשם ח"י הרא"ה ז"ל שכי ג"כ צשכח הזכרה צמעין ג' דאין מחזירין מעטס דאי צעי לא אכיל, ומוכח דסובר

דאין יולאין צפת כסנין יד"ח, דאל"כ לא שייך חי צעי לא חכיל ללא דאפשר דהרא"ה ז"ל מיירי בצרכת פירות כגון תאנים וענבים ולא צפת כסנין ואינו תח"י לעיין זו. עוד כתב בשע"ל שם דמהירו שלמי גופא מוכח דהזכרה צמטין ג' אינו חל לא לכתחילה דאמר ר"י הוהיל דר"ז חש לה חנו לריכין למיחש ע"ש [אך חולי הירו מיירי צפת פירות ולא צפת כיסנין] חבל אח"י מלאתי צמאירי צרכות דמ"ט שכתב דו"ח שיולאין צפת ויו"ט בכל דבר שצרכתו מעין ג' ודאמרי' לא סגי ללא חכיל היינו משום דגם צמטין ג' לריך הזכרה כמבאר צירוש, והוא כמש"כ לעיל, ואע"פ דלא קיי"ל הכי שיהא יולא צשויו"ט צפירות שצרכתן מעין ג' כגון תאנים וענבים, עכ"פ אפשר דצפת כסנין יולאין, דג"ז מחשבה פת, ומ"מ צפת הזכרה צפת שפיר מחזירין אותו לפי שגם צרכת מעין ג' איכא הזכרה וכש"כ המאירי ז"ל.

והנה הרמב"ם ז"ל פ"ג מצרכות ה"ט כתב דפת הבאה בצכסנין הוא עיסה שנילושה צדצש או שמן וחלב וכו' ע"ש ויש לפרש שכולה נילושה צדצש כו' בלא תערובת מים. חבל הש"ע סימן קס"ח ס"ז העתיק שי הרמב"ם ז"ל שהוא עיסה שעירב צה דצש והיינו חפילו הי ג"כ צתערובת מים וכ"כ בהד"ח צצ"י וראייתו ממה דמסוק הרמב"ם ז"ל או שעירב צה מיני חבלין ע"ש, והקשה המג"ח ממה שבי הרמב"ם ז"ל פ"י מחמץ ומלה ה"ה מלה שלשה צמ"פ יולאין צה יד"ח מלה [והיינו ע"כ שעירב שם ג"כ מים דאל"כ אינו צח לידי חימוץ כמש"כ הרהמ"ג ז"ל ע"ש] ומלה עשירה לא הוי חלל כשנילושה ציין שמן וחלב ע"ש. וא"כ נילושה צדצש שאינו חלל מ"פ יולאין צה יד"ח מלה ואס"ד דכל כה"ג מחשבה פת כסנין ואין מצרכין המוליא הכי יולאין יד"ח מלה הא צצרכות ל"ז צ' אמרינן לענין פירורין וכ"ה ה"ג [דלא צעי המוליא חלל

צמ"מ] והתניא לקט מכולן כזית ואכלן חם חמץ הוא ענוש כרת ואם מלה הוא יולא צה יד"ח צפסח וכו' עיין שם צסוגיא. הרי מבאר דכל שאין צרכתו המוליא חין יולאין צה יד"ח מלה. אח"ד המג"ח צס"ק ע"ז ע"ש היעב וצמחלית השקל.

ובמנ"ח מלה י' תירץ דהא דמתבאר מגמרא דכשאין צו צרכת המוליא חין יולאין צה יד"ח מלה זהו כשאין צו צרכת המוליא חפילו קצע סעודתו עליו כגון חצילא עיין מג"ח ס"ק כ"ז חבל פת כסנין שדינו לצרך עליו המוליא וצמ"ז חין קצע סעודתו עליו שפיר מחשבה לחם לענין מלה. וראיה גדולה לזה מכובא דארעא שפסק הרמב"ם ז"ל שם דדינו כפת כסנין דבלא קצע עליו מצרך צמ"מ כרצ יוסף צדף ל"ח וצפ"י ממלה ה"ו פסק כמר צר רצ חשי דיולאין צו יד"ח צפסח חלמא דגם צמה שדינו צמ"מ יולאין צו מלות מלה כל שעכ"פ היכא דקצע עליו מצרך המוליא עכ"ד המג"ח ע"ש, וכבר בקשה הפרמ"ג מזה על דברי המג"ח.

והנה סצרת המג"ח נכונה ומסתצרת דכיון דצקצע עליו מצרך המוליא לחם מ"ה חלמא דנחשב לחם וא"כ גם צחובל כזית ממנו הא חבל כזית לחם, ומה שאין מצרכין עליו המוליא וצמ"ז דללא קצע לאו משום חסרון שם לחם, חלל משום שכיון שכל צרכתו דרצון [שאפילו צפת גמור אינו מחוייב מה"ת צצרכה לפניו וכן אינו חייב מה"ת צצמ"ז כשלא חבל כדי שציעה] והם אמרו שלא לצרך צרכה המיוחדת לחם חלל צלחם גמור הנעשה לשם שציעה חבל צפת כסנין שנעשה חך לקנוח סעודה ולהנאה שאין צו כ"כ חשיבות לחם [שעיקרו ענין השציעה] לא יצרכו צרכת לחם חל"כ חבל כדי שציעה וכ"כ הצ"י צסימן קס"ח ד"ה ומה שפי' רצינו והוכיח שם דפת כסנין מחשבה לחם מדנחשב לחם לענין חלה ע"ש, וכיון שעכ"פ גם הפת כסנין נחשב לחם

בסוכה מחשבה קצב וע"כ דברי המג"ח ל"ע
לענ"ד. והמחזור כמש"כ שדעת הרמב"ם ז"ל
גם בדלא קצב עניו ואין בו ברכת המוליא
מ"מ יולאין בו ידי מלה דעכ"פ לחם הוא
[כל היכא דבקצב מצרכין המוליא עליו]
והנה גם הרי"ף ז"ל פי' כיצד מצרכין פסק
דעריתא דארעא מצרכין עליו במ"מ בדלא
הצב עליו ויולאין בו יד"ח בפסח וא"כ ה"ה
צפת כסנין יולאין יד"ח אע"פ שצרכתו
במ"מ.

וביון דלבריי"ף ז"ל ורמב"ם ז"ל יולאין
בכובא דארעא וצפת כסנין ידי מלה
ומשום דנחשב לחם, היה נראה דה"ה
דיוולאין בו ידי סעודה שויו"ט אפילו לא
חכל חלה כזית, דאטו יש חיוב חכילה
המביאה לבהמ"ז, הרי בגמרא אמרי' איפכא
שחיוב הזכרה צבהמ"ז הוא משום דלא סגי
דלא חכיל, ויסוד החיוב הוא חכילה כזית
פת שזבו מכלל כבוד שצת לאכול לחם אשר
לצב חנוש יסעד, ויולאין בכזית אע"פ שאינו
קצב דהא גם כזית פת גמור אינו קצב
[מדשרי חוץ לסוכה] וא"כ ה"ה דיוולאין
צפת כסנין כיון דמקרי לחם ופת. [ומש"כ
המג"ח שם דאח"כ דיוולאין ידי סעודה שצת
צפת כסנין חלה דזבו דוקא באוכל כדי
שציעה שיש צבהמ"ז ע"ש אינו מוצן דאטו
יש חיוב מיוחד שתהא חכילה המביאה לידי
צבהמ"ז והמג"ח לשיטתו אזיל דסובר דכל
דלא קצב עליו לא מקרי לחם חבל כבר
כתבתי שאין זה מוצן דאטו קציעות האדם
האוכלו משנה אח שמו וקלרתי בכ"ז עיי"ש
במג"ח].

ובן חפס המג"ח עלמו צסימן קס"ח שם
דכל דנחשב לחם לענין מלה נחשב נמי
לחם לענין סעודה שויו"ט שכתב שם להקשות
על דעת הש"ע דצתערובת מים ומ"פ הוי
פת כסנין וז"ל [אחר שהביא דברי הרמב"ם
ז"ל דיוולאין ידי מלה מלה צמלה שנילושה
צמ"פ] ועו"ק דא"כ יאכל צפסח ולא ינטרך
לצרך צבהמ"ז ולא משמע כן צסי' קפ"ח עכ"ל

שפיר יולאין בו יד"ח מלה אפילו בכזית
ממנו וכדמוכח מכובא דארעא וכמש"נ.
והמג"ח הסביר תירוטו באופן אחר, והוא
עפמש"כ העור סימן תרל"ט
דאע"פ שמוחר לאכול עראי חוץ לסוכה והוא
כצ"ה פת, מ"מ צלילה הראשונה דמלה
לאכול כזית פת צסוכה מחשבה קצב ואסור
לאכול אפילו כזית חוץ לסוכה וע"ש צצ"י,
וה"נ באוכל פת כסנין או כובא דארעא
צליל פסח, המלה קוצעתו ונחשבת חכילה
קצב ומצרך המוליא, וצבהמ"ז אפילו על
כזית, ולכן נחשב לחם לענין מלה ע"ש והנה
סברתו אינו מוצן דל"ל ענין קצב גבי מלה
דאחרי שזה נקרא לחם הרי כל כזית שבו
מחשב לחם ורחוי ללאת בו ואפילו לא הוי
קצב, ויסודו דהמלה משוי לה קצב
כדאשכחן לענין סוכה לענ"ד אינו דומה
דנהי דמלה משוי לה קצב כיוחר מכצ"ה
הצריך סוכה, מ"מ דא מיכו לא אשכחן
דהמלה משוי לה קצב כסעודה של כדי
שציעה ממש, ולא מסתבר שעי' המלה
תחשב סעודה של שציעה דהא שציעה אין
כאן ורק לענין סוכה שהיחר עראי הוא
מפני שאינו חלה חכילה דרך העצרה
וטעימה צעלמא הוא, צהא אמרינן דכיון
דאחילה כזו חיוצית היא עכשיו אין זה
כדרך טעימה צעלמא.

ועוד יש לתמוה על דמיון דסוכה לנד"ד
דצשלמא צסוכה אוחו כזית שאוכלו
מלה הוא לאוכלו צסוכה וע"י חיוב חכילה
הזאת מחשבה קצב, חבל צנד"ד לפוס מאי
דתפס המג"ח דכל דליכא קצב אינו לחם,
א"כ אין לאחילה כזו שם מלה חלה צחר
שתאמר שהיא קצב, ושם קצב אין כאן חלה
צחר שתאמר שהוא מלה דהמלה קוצעתו,
וא"כ אין כאן לא מלה ולא קצב, ולומר
דאחרי דכוונתו לשם מלה זהו דמשוי לי'
קצב, הרי זה לא אשכחן כלל צסוכה דהתם
דארצא אוכלו חוץ לסוכה ולא לשם מלה
חלה מפני שאותה חכילה מחוייב לעשות

וכוונתו ז"ל דהתם מצואר דבשו"ט מחויב
 לאכול פת ומשוי"ה בשכח הזכרה מעין
 המאורע מחזירין אותו עיי"ש, הרי דסובר
 המג"א דחת"ל דפת כסנין יולאין יד"ח מלא
 הוי גמי סעודה לענין שווי"ט. וכיון דלהרי"ף
 ז"ל ורמב"ם ז"ל יולאין יד"ח מלא ככובא
 דארעא ובפשוטו ה"ה גמי צפת כסנין דמ"ש
 מכובא דארעא, א"כ ה"ה דיולאין צו יד"ח
 סעודה שבת ויו"ט, ודאמרי' שווי"ט דלא
 סגי דלא אכיל ומשוי"ה מחזירין אותו, אע"פ
 דאפשר צפת כסנין ע"כ כמש"כ המחירי ז"ל
 משום דגם צפת כסנין איכא הזכרה ואי לא
 הזכיר צאותה סעודה שמקיים צו חיוז
 סעודתו אה"י דמחזירין אותו וכמשכ"ל.

והנה בסוכה כ"ז א' רא"א י"ד סעודות
 חייב אדם לאכול בסוכה וחכ"א אין
 לדבר קצבה חוץ מלילי יו"ט ראשון [ומפרש
 טעמא דתשבו עתין תדורו מה דירא אי צעי
 אכיל כו'] וצתוי הקשו דהא עכ"פ מחוייב
 לאכול משום יו"ט ע"ש והר"ן ז"ל הוסיף
 להקשות דלמ"ל קראי לחייב לאכול כזית פת
 לילי יו"ט"ר של פסח ושל סוכות הא בלח"ה
 מחוייב לאכול כזית פת משום יו"ט ותירץ
 [בגוגע לפסח] דמלך חיוז סעודה יו"ט
 ה"ה יולא צמלא עשירה ע"ש והרי מלא
 עשירה הוא שנילושה צמ"פ ולדעת הש"ע
 כל כה"ג הוי פת כסנין לשי' הרמב"ם ז"ל
 וא"כ יהא מוכח מדברי הר"ן ז"ל שיולאין
 ידי סעודה יו"ט צפת כסנין, ונהי שמגוף
 הקושיא אין הכרח לדון זה דהא יש לתרץ
 דלולי חיוז המלא המיוחד אלא משום סעודת
 יו"ט בלבד היה אפשר צמלא שלא נעשית
 לשם מצוה כהא דבליקות כותים וכמש"כ
 המחירי ז"ל בצרכות דמ"ט דאפשר בבליקות
 כותים א"י צמלא עשירה אי לאו מלך מלוח
 מלא ע"ש עכ"פ מלשון הר"ן ז"ל ומחירי ז"ל
 מוכח דיולאין יד"ח סעודה צמלא עשירה
 שהוא לכאורה פת כסנין.

אבל צאמת נראה שאין זה ראיה שכבר
 בעלה צמג"א סי' תע"א דמלא עשירה

הוי אפילו בגוונא שאינו צדין פת כסנין
 ודוקא צכה"ג דפסחים ל"ה דרביעית אחת
 מתחלקת לכמה עשרונות לא הוי מלא עשירה
 ע"ש וכן בעלה הח"י צסימן אס"ב סק"ב
 ע"ש וא"כ אין מדברי הר"ן ז"ל שום ראיה
 לגד"ד, המתבאר מכל הג"ל דלדעת הרי"ף
 ז"ל ורמב"ם ז"ל דיולאים ידי מלא ככובא
 דארעא וה"ה לכאורה צפת כסנין [דממש"כ
 הרמב"ם ז"ל דיולאין צנילוש צמ"פ יד"ח מלא
 אינו הכרח כ"כ דיולאין צפת כסנין דלדעת
 הרמ"א ז"ל לא חשיב פת כסנין אלא א"כ
 כמעט הדבש והתבלין עיקר ע"ש אבל עכ"פ
 מדיולאין ככובא דארעא מוכח לכאורה דה"ה
 דיולאין צפת כסנין דהא שניהם דינם שוה
 לענין צמ"מ ומעין ג'] מסתבר דיולאין גמי
 סעודה שבת צפת כסנין אכל לדעת הטור
 סימן קס"ח לפמ"ש"כ הצ"י בשיטתו דסובר
 דכובא דארעא אי לא הוי צרכתו המוליא
 בדלא קצט, אין יולאין צו יד"ח מלא הובא
 צמ"ה שם, ומשום שאינו לחם, משמע דה"ה
 דאין יולאין ידי סעודה שבת צדבר שצרכתו
 צמ"מ בדלא קצט עליו, וכן לדעת כל הגי'
 פוסקים דליכא הזכרה בצרכת מעין ג' מוכח
 מסוגיא דדף מ"ט דאין יולאין ידי סעודת
 שבת צדבר שאין צו צמ"מ וכמשנ"ת.

שוב העירני גאון אחד שליט"א שהפרמ"ג
 סי' קפ"ח צא"א סק"ט תפס דמדברי
 הר"ן ז"ל הג"ל מוכח דיולאין בשבת ויו"ט
 צפת כסנין ול"ע דהא מלא עשירה אינו
 מוכרח שיכא פת כסנין וכמשכ"ל.

ועוד נראה דגם אי נחליט דאין יולאין
 צפת כסנין ידי סעודה שבת מ"מ
 אחרי שנחלקו הפוסקים ז"ל מהו פת כסנין
 ד"י"א שממולא העיסה צפירות ותבלין וכיו"ב
 וי"א שנילושה ציין שמן ודבש, וי"א שהוא
 פת העשוי כעצם יבשים ופסק בש"ע הלכה
 כדברי כולם וצ"י ציאר טעמו משום דספק
 צרכות להקל ועיין מג"א סי' י"ח, ועכ"פ
 כל מיני מזונות אינם אלא ספיקא דדינא
 אי מחשבא לחם או כסנין ונהי דמפגים

בענין שומע כעונה בברכת הגומל

דף ב"ד ע"ג רב יהודה הלש ואיתפח
 עול לגבי ר"ח בגדתא ורבין
 אמרו לי צריך רחמנא דיהבך ניהלן ולא
 יהבך לטפרא אמר להו פטרתון יתי מלאודווי
 כו והא חיבו לא קא מודה ומשני ל"ל דענה
 בתריי אמן ע"כ הסוגיא. ולריך ביאור הא
 קיי"ל דשומע כעונה וא"כ גם בלא ענה
 אמן שפיר ילא מדין שומע כעונה וכבר כתב
 צוק הטור בשם הרא"ש ז"ל ע"ש צטור סימן
 רי"ג כדלקמן בעה"י. ומרן הגרעק"א ז"ל
 בהגהותיו לאו"ח כאן בסימן רי"ט כתב
 לבאר דהכא ל"ש שומע כעונה כיון שהוא
 עצמו רריך לצרך בלשון אחר דהיינו לצרך
 שגמלני ולא לומר כנוסח לנוכח כאלו מדבר
 על איש אחר, אבל כשעונה אמן שפיר הוי
 כמודע בעצמו על הענין שהודה חזירו ע"ש
 והבבבא הוא כך דענין שומע כעונה הוא
 רק כעונה אותן תיבות שאמרו האומר.
 ומשוי"ה לא מהני הכא דאיכו ל"ל תיבות
 אחרות בצרכתו אבל עניית אמן הוא כמודע
 על הענין ועל תוכן הדברים ושפיר ילא שהרי
 התוכן מצרכת חזירו הוא הודאה על הכלתו
 שלו.

אבל כנראה דהרא"ש ז"ל לא סבר הכי
 אלא דעתו ז"ל הוא שגם דין שומע
 כעונה הוא כעונה ומודה על תוכן הדברים
 ומשוי"ה הקשה למה לי עניית אמן הרי קיי"ל
 דשומע כעונה אפילו לא ענה אמן [כמצואר
 בסימן רי"ג] וחירץ דהכא אינו יכול ללאח
 ידי"ח מדין שומע כעונה לפי שהמצרכים לא
 היו חייבים בצרכה זו [ומי"מ אין זה צרכה
 לצטלה שהם נתנו שבת והודאה להקצ"ה כו
 ע"ש צטור כאן בסימן רי"ט] ודין שומע
 כעונה אינו אלא בשומע מצד חיובא, כמש"כ
 כל זה הטור בשמו ומוכח לכאורה דאינו
 הוי המצרכים בני חיובא לצרך על רפואתו

לצרך צמי"מ כפסק הש"ע מי"מ להלד שזכו
 לחם כצר ילא צו ידי סעודה שבת, ואין
 להחזירו כששכה אח"כ הזכרה בסעודה
 שלאחריה, דמספיקא אין להחזיר דכוי ספק
 דרבנן דהא מדאורייתא ילא ידי צרכמ"ז גם
 בלא הזכיר של שבת.

אלא די"ש ללד דהרי בסעודה שלישית
 גופא חי שכה להזכיר נחלקו הפוסקים
 ז"ל חי מחזירין אותו ולהסוברים דסעודה
 ג' דוקא צפת מחזירין אותו עיין טור
 סס"י קפ"ח, וצש"ע שם סעיף ה' פסק
 דבסעודה שלישית אין מחזירין והוא משום
 דספיקא הוא כמש"כ הט"ז שם, וא"כ כשיש
 נמי ספק חי זה הוא סעודה שלישית או
 שני"ה הוי כעין ס"ס לחיובא וע"כ לדינא
 לע"ג צה, ומסתבר דראוי להחמיר ליעול
 ידיו פעם שנית ולאכול כזית פת ויצרך
 צהמ"ז בהזכרת שבת ויפטור צה ג"כ אכילתו
 הקודמת ול"ע.

והנה התוס' ברכות דמ"ט ב', יומא ע"ט
 צ' ד"ה מיני תרגימא, סוכה כ"ז
 סע"א, פסחים ק"א ד"ה טעימו, נסתפקו
 חי יולאין ידי שלש סעודות צמיני תרגימא
 ומצואר בתוס' פסחים ה"ל דלא נסתפקו
 אלא בסעודה שלישית אבל צשתי סעודות
 הראשונות ודאי לא מהני מיני תרגימא
 ושיעת התוס' פסחים הוא דמיני תרגימא
 הוא דבר שמצרכין עליו צמי"מ זכמו שהוכיחו
 צפסחים ק"ז צ' ד"ה מיני מתוספתא
 מפורשת ומשמע דגם דבר שצרכתו צמי"מ
 פשיטא להתוס' דלא ילא צשתי סעודות
 הראשונות מי"מ אין זה ראייה לנ"ד דאפשר
 שמיני תרגימא הוא דבר שצרכתו צמי"מ
 אפילו חי קצת עליו סעודתו כגון דייסא,
 וכ"ה לשון הרא"ש ז"ל פ"צ דסוכה סי"ג
 שהוא מאכל העשוי ממיני ע"ש, והתוס'
 צסוכה פירשו דמיני תרגימא היינו צשר
 ודגים ושאר דברים שמלפתין בהן הפת
 ע"ש וא"כ ודאי אין ראייה לנ"ד.